

Arbetsgivarinformation för lärlingsutbildning enligt särskilda rutiner

Inledning

Som arbetsgivare för anställda som genomgår lärlingsutbildning enligt de särskilda regler som överenskommits mellan Sveriges Byggindustrier och Byggnads gällande vuxenlärlingsutbildning för ställningsbyggare, vill vi genom denna information tydliggöra vilka regler och rutiner som gäller vid tillämpning av dessa regler. Vi vill samtidigt lyfta fram möjligheterna som erbjuds genom lärlingsanställningen. Vår förhoppning är att detta ska ge lärlingen en tydlig bild av vad som väntar i anställningen som lärling till ställningsbyggaryrket.

Lagar och regler

För att få arbete med ställningar och väderskydd finns grundläggande krav på utbildning, detta regleras i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ställningar AFS 2013:4. Beroende på vilken typ av ställning som skall byggas finns olika utbildningsnivåer, för den som ska arbeta som ställningsbyggare talar man om tre stycken nivåer:

Allmän utbildning om ställningar: för ställningar med en maximal höjd av 9 meter och som följer en generell monteringsinstruktion.

Särskild utbildning om ställningar: för ställningar som är mer komplicerade eller högre än 9 meter.

Tilläggsutbildning om väderskydd: för väderskydd på mark eller på ställningar.

Detta innebär att man måste ha respektive utbildning för att få arbeta med dessa ställningar eller väderskydd. Det finns dock ett undantag, lärlingar som varvar teoretisk utbildning med praktik får delta i arbete med ställningar och väderskydd utan utbildning under följande förutsättningar:

- lärlingen handleds av ställningsbyggare med yrkesbevis eller kompetensbevis, de bevis som Arbetsmiljöverket menar är BYN yrkesbevis och STIB kompetensbevis,
- handledaren endast har hand om en lärling,
- lärlingen har lärlingsbok,
- lärlingen får fortlöpande utbildning, och att utbildningsdelen är planerad.
- företaget har särskild dispens* för lärlingar som arbete med väderskydd.

* Från och med 1 januari 2016 krävs att företaget sökt särskild dispens om lärlingen ska delta i arbete med väderskydd, dispensen utfärdas av arbetsmiljöverket.

Lärlingsutbildning enligt yrkesutbildningsavtalet

Mellan Sveriges Byggindustrier (BI) och Byggnads har man träffat avtal om hur yrkesutbildning ska genomföras för yrken i byggbranschen. Detta avtal reglerar bland annat anställningsvillkor gällande anställningsform, lön och företräde. Anställningsformen för lärlingsanställda ska i detta avtal vara tillsvidareanställning, som en konsekvens av Arbetsmiljöverkets krav när det gäller utbildningssituationen i samband med ställningar innebär detta ett hinder vid provanställning inom ställningsbranschen. Med anledning av detta har BI och Byggnads träffat en överenskommelse, för att möjliggöra inledande lärlingsutbildning under en provanställningsperiod enligt speciella rutiner.

Speciella rutiner

Provanställningsperioden ska ses som en förberedande fas för fortsatt utbildning enligt yrkesutbildningsavtalet, där arbetsgivaren följer de speciella rutiner som överenskommit. De speciella rutiner som arbetsgivaren har att följa är:

- En handledare som har BYN yrkesbevis eller STIB kompetensbevis ska utses i samband med anställningen påbörjande.
- Företaget anmäler önskemål om att inleda en utbildning till STIBs och/eller BYNs kansli.
- Företaget anger i anmälan om utbildningen ska genomföras genom godkänd utbildningsgivare eller via distansutbildning.
- I samband med anställningens påbörjande ska en särskild information genomföras med den anställde.
- Under de första sex månaderna och så snart det är praktiskt möjligt ska lärlingen genomgå allmän utbildning om ställningar enligt Arbetsmiljöverket (AFS 2013:4).

Efter att företaget anmält önskemål till STIBs och/eller BYNs kansli att inleda lärlingsutbildning enligt dessa speciella rutiner skrivs företaget, handledaren och lärlingen in i BYNs register. Därefter utfärdar BYN regionalt där företaget är beläget en utbildningsbok (e-bok), boken används som vägledning och dokumentation under hela utbildningstiden.

Provanställning

Provanställningen är en anställningsform som i grunden är tänkt att övergå till en tillsvidareanställning, denna anställningsform är en möjlighet för såväl arbetsgivaren som den anställde att under en period lära känna varandra för att inom 6 månader besluta sig om fortsatt anställning, som då övergår i en tillsvidareanställning. Provanställningen kan avbrytas av såväl arbetsgivare som av den anställde, för arbetsgivaren gäller att han underrättar arbetstagaren minst två veckor i förväg. Arbetstagaren kan avbryta anställningen med omedelbar verkan.

Efter provanställningsperioden

När företaget och den anställde är överens att anställningen ska övergå till en formell lärlingsanställning (senast inom sex månader efter anställningens påbörjande), ska företaget meddela detta till BYN regionalt och lärlingsutbildningen inleds därmed i enlighet med yrkesutbildningsavtalet.

Kurser och studietid

Större delen av den fackteoretiska utbildningen sker i form av självstudier på distans under fritiden, där lärlingen får tillgodoräkna sig totalt 310 timmar vid slutförda och godkända kurser. Företaget tillhandahåller och bekostar de fackteoretiska kurserna. De kurser som fordras för utfärdande av yrkesbevis är följande:

- Yrkesdel 1 (allmän utbildning om ställningar), distansutbildning 30 timmar tillgodoräknas.
- Gemensamma grunder alla, distansutbildning 100 timmar tillgodoräknas.
- Gemensamma grunder hus, distansutbildning 100 timmar tillgodoräknas.
- Yrkesdel 2 (del 1 av särskild utbildning om ställningar), distansutbildning 80 timmar tillgodoräknas.
- Yrkesdel 3 (slutlig del särskild utbildning om ställningar), lärarledd del på arbetstid där grundlön utgår.

Den totala utbildningstiden för vuxenlärlingar till yrkesbevis som ställningsbyggare är 4200 timmar, i tiden ingår både de teoretiska kurserna och praktik. Efter slutförda och godkända kurser (310 + 40 timmar) tillsammans med praktisk erfarenhet (3850 timmar) utfärdas yrkesbeviset av BYN.

Bilagor till denna information:

BYN målbeskrivning ställningsbyggare, bilaga 1.
Lönestegstrappa vuxenlärling 4 200, bilaga 2.

Datum _____

Arbetsgivare

Lärling

PERSONUPPGIFTER

Byggnadsindustrins Yrkesnämnd och STIB är personuppgiftsansvariga för de uppgifter arbetsgivaren skickar in. Dina uppgifter används för att vi ska kunna fullgöra våra åtagande gentemot dig och ge dig en god service. Läs mer om behandling av personuppgifter på www.byn.se. Vill du ha mer information, ändra uppgifter eller anmäla att du inte vill finnas i vårt register är du välkommen att kontakta BYN.